

Cvičení č. 4 - Spotřeba

1. Pan Mírek disponuje čistým příjmem ve výši 15.000 Kč a není schopen z něj nic ušetřit. Pokud by ovšem letos obhájil disertaci, potom by si polepšil na 20.000 čistého, z čehož by byl schopen ušetřit 3.000. Vypočtete mezní a průměrný sklon ke spotřebě pana Mirka a zakreslete jeho spotřební funkci.

2. V modelu mezičasové volby, předpokládejme, že pan Josef vydělá 10.000 Kč v prvním období a 20.000 Kč ve druhém období.

- Pokud pan Josef spotřebuje 14.000 Kč v prvním období a 15.000 Kč v druhém období, jaká je úroková míra?
- Pokud se spotřeba pana Josefa změní na 15.000 v prvním období a na 14.000 v druhém období, jaká je nová úroková míra?
- Vysvětlíte v tomto případě důchodový a substituční efekt, a určete který efekt dominoval po změně úrokové sazby mezi body (a) a (b).
- Vyhlazuje pan Josef svoji spotřebu?

3. Na základě hypotézy permanentního důchodu, jak by jste očekávali, že bude současná spotřeba ovlivněna následujícími událostmi:

- 30-letá žena si vezme v práci tři roky volno, aby si doplnila vzdělání v některém z prakticky/teoreticky orientovaném bakalářském programu na ESF.
- 55-letý muž se rozhodne odejít do předčasného důchodu. Dříve než se tak rozhodl, plánoval pracovat ještě 10 dalších roků. Jako součást odchodného mu zaměstnavatel nabízí, že mu bude dalších 10 let vyplácet 80% platu a následný důchod bude stejný.
- Vláda vyhlásí dočasné zvýšení daní.
- Pracovníkovi není zvýšen plat o 20%, s čímž už najisto počítal.

4. Pan Libor ve svých 37 letech očekává, že díky svému zdravému životnímu stylu vydrží pracovat ještě 40 let a žít dalších 10 let po odchodu do důchodu. Jak se změní jeho spotřeba v běžném roce jako důsledek ročního snížení daní o 100 Kč u jeho důchodu,

- která je permanentní a začne okamžitě působit
- pokud snížení daní má dopad pouze na pracovní důchod v běžném roce
- pokud je snížení daní permanentní, ale projeví se až na důchodu v příštím roce

5. Pan Bobr očekává, že bude ještě 25 let pracovat a 15 let pobírat důchod. Jeho mzda je 35.000 čistého měsíčně a očekává důchod ve výši 12.000 měsíčně. Pan Bobr vlastní dům v tržní hodnotě 4 mil. Kč, na který má hypotéku 1,5 miliónu. Jaká bude jeho spotřeba ve výchozím roce, pokud:

- pan Bobr hodlá rodině odkázat svůj dům jako dědictví?
- se pan Bobr pohádá se ženou a dětmi a rozhodne se nezanechat žádné dědictví?
- pokud se v případě b) díky úspěšné důchodové reformě zvýší tržní cena jeho nemovitostí o 50% a očekávaná hodnota jeho důchodu klesne o 50%.

6. Jaký vliv by podle hypotézy životního cyklu mělo v ČR odstranění povinného důchodového pojištění obyvatel na průměrný sklon ke spotřebě z disponibilního důchodu? V existujícím systému důchodového pojištění, jaký vliv na agregátní spotřebu bude mít zvýšení věku odchodu do důchodu?

7. Předpokládejme, že typický spotřebitel má $mpc=0,8$. Spotřebitel používá minulé informace k odhadu permanentního důchodu. Odborníci z CERGE předpokládají, že jejich permanentní důchod je 0,75 z běžného důchodu a 0,25 ze zpožděného disponibilního důchodu. Pokud neuvažujeme žádný multiplikační efekt, určete o kolik se změní spotřeba v prvním roce a v druhém roce po snížení daní o 100 Kč, které je:

- a) permanentní
- b) pouze jednorázové pro první rok

8. Předpokládejme, že permanentní důchod se vypočítá jako průměr z důchodů za posledních 5 let. Spotřeba je dána rovnicí $C=0,9Y_p$

- a) Jaký bude permanentní důchod někoho, který v posledních 10 letech vydělával 10 tisíc korun čistého měsíčně.
- b) V příštím roce vydělá tento člověk 30 tisíc korun. Jaký bude nový Y_p ?
- c) Jaká bude jeho spotřeba v tomto a příštím roce?
- d) Jaký je jeho krátkodobý a dlouhodobý mezní sklon ke spotřebě?

9. V modelu permanentního důchodu, jak dopady dočasného zvýšení daní ovlivní existence úvěrových limitů?

10. Proč keynesiánská spotřební funkce vedla na konci druhé světové války v USA k obavám ze vzniku dlouhodobé recese?